

16.10.2019

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

Lausuntopyyntö 25.9.2019, LVM/1297/03/2019/

**LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE
LIIKENNEJÄRJESTELMÄSTÄ JA MAANTEISTÄ ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA JA ERÄIKSI
SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA (KORJAUSPAKETTI)**

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa otsikon luonnoksesta. Esityksessä on yhteensä 44 lakia, joista suuri osa teknisiä muutoksia.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettua lakia, ratalakia, yksityistielakia, Liikenne- ja viestintävirastosta annettua lakia, liikenteen palveluista annettua lakia sekä raideliikennelakia. Muutokset olisivat pääasiassa teknisiä ja koskisivat viittauksia muuttuneisiin säädöksiin. Osa muutoksista liittyy siihen, että maakuntaudistusta liikennealalla koskeva hallituksen esitys (HE 289/2018 vp) raukesi edellisillä valtiopäivillä.

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa tulee voimaan 1.1.2020 ja edellyttää sitä, että vastaavat muutokset tehdään voimassa olevaan lainsäädäntöön. Tämän johdosta esityksessä ehdotetaan muutettavaksi 36 lakiehdotuksen muutoksenhakua koskevat pykälät. Muutokset ovat teknisiä.

Ajoneuvojen siirtämisestä annettu laki ehdotetaan annettavaksi kokonaan uudelleen, koska viranomaisia koskevat muutokset edellyttävät säännösmuutoksia lähes kaikkiin pykäliin. Lakiehdotuksen asiasisältö ja viranomaisten vastuut säilyisivät pääasiassa nykyisen kaltaisina. Lakiehdotuksella ei lisätä kuntien tehtäviä. Yksitystielakia ja Liikenne- ja viestintävirastosta annettua lakia muutettaisiin niin, että Liikenne- ja viestintävirasto olisi jatkossa yksityistieasioiden valtakunnallisesta koordinaatiosta ja yhteistyöstä sekä yksityisteiden valtionavustusten kohdentamisesta vastaava viranomainen. Liikenne- ja viestintäviraston tehtäviä ehdotetaan täsmennettäväksi myös julkisen henkilöliikenteen määrärahojen kohdentamisessa.

Liikenneturvasta annettuun lakiin tehtäisiin tekninen korjaus, jolla Keskusjärjestön kokouksen tehtävät muutettaisiin vastaamaan järjestön tilintarkastuksesta annettua säännöstä. Keskusjärjestön kokous valitsisi kaksi tilintarkastajaa ja heille varamiehet aikaisemman yhden tilintarkastajan sijaan.

Raideliikennelakiin tehtäisiin teknisiä muutoksia, esimerkiksi lain 192 §:n 13 momentissa tarkoitettua rataverkon hallinnan järjestämistä koskevaa määräaika jatkettaisiin yhdellä vuodella. Määräaika hallinnan muutokselle olisi viimeistään 1 päivästä heinäkuuta 2020 alkaen.

Esitykseen sisältyy varautumista häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin koskevat

muutosehdotukset. Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain sekä rai-
deliikennelain asiaa koskevia säännöksiä muutettaisiin vastaamaan liikenteen
palveluista annetussa laissa tarkoitettuja säännöksiä, jotka eduskunta on hy-
väksynyt vuonna 2018 perustuslakivaliokunnan lausunnon myötävaikutuksella.
Näillä muutoksilla on tarkoitus yhdenmukaistaa liikennealan varautumista kos-
kevat säännökset sekä selkeyttää ministeriön ja Liikenne- ja viestintäviraston
toimivaltaa.

Esityksellä tehtäisiin hallintolain yleistiedoksiantomenettelyä ja julkisia kuulu-
tuksia koskevaan uudistukseen liittyvät muutokset liikennejärjestelmästä ja
maanteistä annettuun lakiin sekä ratalakiin.

Lakimuutosten on tarkoitus astua voimaan 1.1.2020.

Valtiovarainministeriön lausunto

Perustelut

Nykytila ja sen arviointi

Yksityistielaki ja liikennehallinnon viranomaisten roolit yksityistieasioissa

Tulisi kirjata määrärahasta yksityisteiden avustuksiin hallituksen vuoden 2020
talousarvioesityksen ja vuosien 2021-2023 julkisen talouden suunnitelman mu-
kaisesti, eli avustusta yksityistieihin esitetään 20 milj. euroa vuodelle 2020 ja
13 milj. euroa vuosille 2021-2023. Nykyinen kirjaus on virheellinen.

Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta

Valtiovarainministeriö pitää tarkoituksenmukaisena 27 §:ssä esitettyä muu-
tosta, jossa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus yleissuunnitelman tai tie-
suunnitelman laatijana vastaa nähtävillä olosta, kuuluttamisesta sekä suunni-
telmia vastaan tehtyjen muistutusten vastaanottamisesta. Esitetyn mukaan ne
kunnat, joiden alueelle suunnitelmat sijoittuvat, vastaisivat kuulutuksen julkai-
semisesta noudattaen mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään. Kunnat eivät kui-
tenkaan jatkossa vastaisi nähtävillä pidosta muilta osin, eivätkä vastaanottaisi
suunnitelmia vastaan tehtyjä muistutuksia. Tämän muutoksen voidaan katsoa
selkeyttävän viranomaisvastuita ja myös sujuvoittavan kuulemisprosessia.

Laki yksityistielain muuttamisesta

Valtion talousarviosta osoitetaan määrärahaa yksityistielain (560/2018) ja -
asetuksen (1069/2018) mukaisten valtionavustusten maksamiseen yksityistei-
den kunnossapitoon ja parantamiseen. Avustus on harkinnanvarainen. Yksi-
tyisteiden valtionavustusten jakamisesta vastaa valtionavustusviranomaisena
se ELY-keskus, jonka toimialueella tie tai suurin osa siitä on. Hakemusten esi-
käsittely tehdään keskitetysti Pirkanmaan ELY-keskuksessa. Neuvontaan ja
opastukseen myönnettävästä avustuksesta vastaavasta viranomaisesta ei ole
säädetty erikseen. Liikenne- ja viestintäministeriössä, joka lähtökohtaisesti
vastaa yksityistieasioiden budjetti- ja säädösvalmistelusta, on hoidettu myös
valtakunnallista yksityistieasioiden koordinoitua sekä siihen liittyvää valtakun-
nallista yhteistyötä sisältäen mm. avustuskokonaisuuden yleistä ohjausta, eri-
laisiin kehittämishankkeisiin osallistumista sekä kansalaisyhteydenottoihin vas-
taamista.

Muutoksena esitetään koordinoititehtävää liikenne- ja viestintävirastolle. Li-
säksi esitetään määrärahan käyttötarkoituksen laajentamista (nykyisestä tien-
pidosta sekä neuvonnasta ja opastuksesta) yksityisteitä koskevaan kehittämis-
, suunnittelu- ja tutkimustyöhön. Liikenne- ja viestintävirasto päättäisi, miten

määräraha jaetaan eri käyttökohteiden kesken. Tienpitoon käytettävän osuuden jaosta päättäisi edelleen asianomainen ELY-keskus. Liikenne- ja viestintävirasto päättäisi avustusmäärärahan jakamisesta tiekuntien neuvontaan ja opastukseen ja yksityisteitä koskevaan kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimustyöhön. Lisäksi ehdotetaan, että virasto saisi käyttää avustusta omaan toimintaansa.

Valtiovarainministeriö katsoo, että viraston ei tulisi myöntää itselleen avustusta. Lisäksi koska liikenne- ja viestintävirastolle keskitetään yksityisteihin liittyvien asioiden koordinointi, tulisi viraston osalta toimintamenoluonteiset neuvonta ja opastus sekä kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimustyö, rahoittaa toimintamenomomentilta. Mikäli uusista tehtävistä aiheutuu lisäkustannuksia virastolle, tämä tulee huomioida osoittamalla virastolle resurssit hallinnonalan sisältä kehyksen puitteissa.

Valtiovarainministeriö katsoo lisäksi, että määrärahan jakamisesta avustuksena eri käyttökohteiden kesken tulisi päättää valtion talousarviomenettelyssä.

Laki Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Viraston tehtäviä esitetään muutettavaksi siten, että virasto vastaa julkisen henkilöliikenteen valtion rahoituksen kohdentamisesta sekä yksityistieavustusten kohdentamisesta.

Yksityistieavustusten kohdentamisesta ja avustuksista päättämisestä on todettu lausunnon edellisessä kohdassa.

Julkisen henkilöliikenteen rahoituksen kohdentamiseen liittyen viraston tehtävää selkeytetään eikä valtiovarainministeriöllä ole tähän huomauttamista. Virasto antaisi määrärahan kohdentamisen yhteydessä määrärahan käyttöön liittyvät reunaehdot ja voisi tarvittaessa antaa tähän liittyvää informaatio-ohjausta ELY-keskuksille julkista henkilöliikennettä koskevan tehtävän hoitamisessa Väyläviraston alueellista liikennejärjestelmää koskevan toiminnallisen ohjauksen lisäksi.

Muilta osin valtiovarainministeriöllä ei ole huomautettavaa esityksen muutokseen.

Valtiosihteeri
kansliapäällikkönä

Martti Hetemäki

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Sami Yläoutinen

Tiedoksi:

Silja Ruokola/LVM
Eeva Ovaska/LVM
Kati Jussila/VM